

Toelichting Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Waterland 2020

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Definities

In dit artikel is een beperkt aantal definities opgenomen. In de wet (in artikel 1.1.1) is namelijk al een flink aantal definities opgenomen en die zijn ook bindend voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn hieronder nog een aantal belangrijke wettelijke definities weergegeven.

- *aanbieder*: natuurlijke persoon of rechtspersoon die tegenover het college gehouden is een algemene voorziening of maatwerkvoorziening te leveren;
- *algemeen gebruikelijke voorziening*: voorziening is in principe voor iedereen beschikbaar, of mensen nu wel of niet een beperking hebben. Een voorbeeld hiervan is een fiets met trapondersteuning.
- *begeleiding*: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- *cliënt*: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- *cliëntondersteuning*: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- *maatschappelijke ondersteuning*:
 - bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
 - ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
 - bieden van beschermd wonen en opvang;
- *maatwerkvoorziening*: op de behoeften en persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
 - ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
 - ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
 - ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- *mantelzorg*: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet (Zvw), die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- *participatie*: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- *persoonsgebonden budget*: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;

- *sociaal netwerk*: personen uit een huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;

- *vertegenwoordiger*: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;

- *zelfredzaamheid*: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals 'aanvraag' (artikel 1.3, derde lid) en 'beschikking' (artikel 1.2). Een aanvraag is een verzoek van een belanghebbende een besluit te nemen. Een beschikking is een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Artikel 2 Procedureregels aanvraag maatschappelijke ondersteuning

In de uitvoeringsregeling worden regels opgenomen over:

- de melding van de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning
- cliëntondersteuning
- onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren
- verslag van het onderzoek en gesprekken
- aanvraag tot ondersteuning

Artikel 3 Criteria voor een maatwerkvoorziening

In artikel 2.1.3, tweede lid, onder a, van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De criteria bieden vanuit de wet geen opsomming welke maatwerkvoorzieningen worden geboden voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang omdat het aanbod van algemene voorzieningen per gemeente kan verschillen. In dit artikel is hier uitvoering aan gegeven, met de kanttekening dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening altijd op maatwerk aankomt.

Het eerste lid is gebaseerd op artikel 2.3.5, derde en vierde lid, van de wet. In de memorie van toelichting bij artikel 2.3.5, derde lid van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 148) wordt aangegeven dat een maatwerkvoorziening een hekkensluis is: 'alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college'. In het vooronderzoek wordt daarom de mogelijkheid van inzet van *gebruikelijke hulp*, *algemeen gebruikelijke voorzieningen* en *algemene voorzieningen* betrokken.

Gebruikelijke hulp

Bij de beoordeling of er hulp bij het huishouden geboden moet worden, houdt de gemeente rekening met gebruikelijke hulp. Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Bij gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Van kinderen tot vijf jaar wordt geen bijdrage aan het huishouden verwacht. Van 5 tot 18 jaar wordt van kinderen verwacht dat zij naar hun eigen mogelijkheden worden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafeldekken/afruimen/afwassen/afdrogen, kleding in de wasmand gooien, het doen van kleine boodschappen en hun eigen kamer op orde houden, mits schoolwerk daar niet onder lijdt. Van een volwassen kind (18-23 jaar) wordt verwacht dat zij de huishoudelijke taken overnemen, mits schoolwerk daar niet onder lijdt.

Onder 'gebruikelijke hulp' valt ook het bieden van gebruikelijke begeleiding zoals:

- Het geven van begeleiding op het terrein van de maatschappelijke participatie.
- Het geven van begeleiding binnen de persoonlijke levenssfeer, zoals familiebezoek, huisarts et cetera.

- Het bieden van hulp bij/overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden horen, zoals het doen van de administratie.
- Het leren omgaan van derden (familie/vrienden) met de cliënt.
- Het bieden van een beschermende woonomgeving van ouders aan kinderen is tenminste tot een leeftijd van 18 jaar zowel in kortdurende als langdurige situaties gebruikelijk.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn in principe voor iedereen beschikbaar, of mensen nu wel of geen beperking hebben. Wat in een concrete situatie algemeen gebruikelijk is, hangt vaak af van de geldende maatschappelijke normen op het moment van aanvraag. Algemeen gebruikelijke voorzieningen hoeven niet vanuit de Wmo te worden verstrekt.

Een voorziening is algemeen gebruikelijk als die:

- niet speciaal bedoeld is voor mensen met een beperking én;
- in de reguliere handel verkrijgbaar is én;
- in prijs vergelijkbaar is met soortgelijke producten én;
- financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

De jurisprudentie verwoordt het zo: 'een voorziening waarvan aannemelijk is te achten dat belanghebbende daarover ook zou hebben beschikt als hij niet gehandicapt was' (zie o.a. CRvB 14-07-2010, nr. 09/562). Uitzonderingen op deze criteria kunnen situaties zijn waarin:

- de handicap plotseling ontstaat, waardoor algemeen gebruikelijke voorzieningen eerder dan normaal vervangen moeten worden;
- de aanvrager een inkomen heeft, dat door aantoonbare kosten van de handicap onder de voor hem/haar geldende bijstandsnorm dreigt te komen.

Bovendien blijkt uit jurisprudentie dat een voorziening voor de ene persoon wel algemeen gebruikelijk kan zijn en voor een ander niet. Onderzoek is dus nodig om maatwerk te kunnen leveren; per situatie moeten de criteria die hiervoor genoemd zijn, worden afgewogen.

Er is geen complete lijst van voorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn, maar voorbeelden zijn:

- tandem;
- fiets met lage instap, ligfiets;
- spartamet/tandammet;
- elektrische fiets/tandem (al dan niet met lage instap);
- bakfiets, fietskar, aanhangfiets;
- personenauto en de gebruikskosten die daaraan verbonden zijn;
- auto-accessoires;
- keramische of inductie kookplaat;
- eenhendelmengkranen;
- thermostatische kranen;
- verhoogd toilet;
- tweede trapleuning;
- antislipvloer/coating;
- wandbeugels en handgrepen;
- zonwering;
- ophogen tuin/bestrating bij verzakking;
- ICT hulpmiddelen;
- renovatie van badkamer en keuken*.

* Bij de Wmo wordt ervan uit gegaan dat elke badkamer of keuken eens in de 20 jaar wordt vernieuwd. Bij een aanvraag voor een woningaanpassing van een badkamer en/of keuken wordt rekening gehouden met

de leeftijd van de badkamer/keuken. Naarmate een keuken of badkamer ouder is, wordt de financiële tegemoetkoming vanuit de Wmo lager.

Algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen zijn diensten of activiteiten die zonder voorafgaand onderzoek toegankelijk zijn. Dit betekent in dit geval dat de gemeente voor deze voorziening geen beschikking afgeeft. De voorziening in kwestie zal misschien wel een toegangstoets doen of iemand tot de doelgroep van de voorziening behoort. De gemeente moet onderzoeken of deze algemene voorzieningen daadwerkelijk aanwezig en bovendien betaalbaar zijn. Voorbeelden van algemene voorzieningen zijn:

- kinderopvang/peuterspeelzalen
- boodschappendiensten supermarkten
- buurthuis
- glazenwasser
- tuinonderhoud
- hondenuitlaatservice
- algemeen maatschappelijk werk
- welzijnswerk (voor ouderen)
- jongerenwerk
- informatie en advieswerk
- klussendienst
- was- en strijkservice
- sportvoorzieningen
- maaltijdvoorziening
- passantenverblijf dak- en thuislozen
- budgetcursussen en -ondersteuning
- cliëntondersteuning (kosteloos)

Artikel 4 Weigeringsgronden voor een maatwerkvoorziening

Vanuit de verordening moet duidelijk zijn wat afwijzingsgronden zijn, wil er een beroep op kunnen worden gedaan. In artikel 4 wordt uitgewerkt wanneer een cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening.

In het eerste lid, onder a wordt aangegeven dat een voorziening geweigerd kan worden als deze vanuit een andere wet wordt geregeld. Trippel- of sta-opstoelen worden bijvoorbeeld niet vanuit de Wmo vergoed omdat deze voorzieningen onder respectievelijke de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) vallen. Verder hoeft op grond van de Wmo geen ondersteuning meer te worden geboden als iemand aanspraak maakt op zorg en verblijf op grond van de Wlz (artikel 2.3.5., 6^e lid van de wet). De gemeente kan verantwoordelijk zijn voor maatschappelijke ondersteuning in de periode die de cliënt nodig heeft om een besluit op grond van de Wlz te krijgen. Als de cliënt weigert om mee te werken aan het aanvragen van zorg en verblijf op grond van de Wlz mag de gemeente ondersteuning op grond van de Wmo weigeren. Wel moet de gemeente dan een gegronde reden hebben om aan te nemen dat de cliënt in aanmerking zou kunnen komen voor zorg en verblijf op grond van de Wlz.

In het eerste lid wordt daarnaast gewezen op de eigen verantwoordelijkheid van een cliënt (sub c, f en h). Een aanvraag kan geweigerd worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds heeft plaatsgevonden en het de cliënt te verwijten valt dat het middel verloren is gegaan door bijvoorbeeld roekeloosheid of onachtzaamheid. Daarnaast moet een cliënt mededeling doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing.

Sub d en e van het eerste lid zijn een directe verwijzing naar artikel 3a, 1^e lid, sub a. Een maatwerkvoorziening is de hekkensluite; alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college.

In het eerste lid, onderdeel g wordt aangegeven dat een voorziening geweigerd wordt als deze niet langdurig noodzakelijk is. Als iemand zijn been breekt en de trap niet mee rop kan komen, betekent dit niet dat er een traplift wordt verstrekt. De beperking is immers van voorbijgaande aard.

Sub i t/m m hebben betrekking op woningaanpassingen. Bij woongebouwen die speciaal voor ouderen of mensen met een beperking zijn gebouwd verwacht de gemeente dat de eigenaar van het gebouw zorgdraagt voor logische voorzieningen zoals bijvoorbeeld deurdrangers. Verder wordt er geen woonvoorziening verstrekt als iemand met een beperking verhuist vanuit een geschikte woning en er op grond van beperkingen geen noodzaak bestaat voor die verhuizing. Een uitzondering kan gelden als een belangrijke reden de aanleiding vormt voor de verhuizing, zoals het aanvaarden van een nieuwe baan, een echtscheiding of een huwelijk.

In het tweede lid van artikel 4 is een ‘kan-bepaling’ geformuleerd. In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluis is:

“Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkernijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.”

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip ‘voorzienbaarheid’ in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening.

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de ‘voorzienbaarheid’ een rol speelt. Het tweede lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als ‘kan-bepaling’ vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag.

Artikel 5 Advisering

Het college kan extern advies inwinnen als dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is.

Artikel 6 Inhoud beschikking

Als de cliënt een aanvraag bij het college indient (artikel 6), dan dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen. In deze beschikking wordt ook aangegeven hoe een cliënt bezwaar tegen de beschikking kan maken.

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in ‘natura’ krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een budget. Een beoogd resultaat (tweede lid, onder a, en derde lid, onder a) is bijvoorbeeld ‘mobiliteit’ en niet ‘een scootmobiel’.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 1.1 en artikel 2.14, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een pgb, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 7 Regels voor pgb

In het eerste lid is verankerd dat het college op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb kan verstrekken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b). Met behoud van de motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen.

De wijze waarop de hoogte van het pgb wordt vastgesteld

In het tweede lid is de wijze waarop de hoogte van een pgb door het college wordt vastgesteld vastgelegd (zoals verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet). Het betreft de substantiële materiële norm- en kaderstelling, in de vorm van een berekeningswijze voor het bepalen van de hoogte van pgb's, die iedere keer als uitgangspunt genomen wordt. Een op basis van deze berekeningswijze vastgesteld budget moet de cliënt in staat stellen de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren van derden te betrekken (artikel 2.3.6, eerste lid, van de wet). Het budget moet toereikend zijn voor de inkoop van een voorziening die vergelijkbaar is met de corresponderende voorziening in natura. Met toereikend wordt bedoeld dat de gemeente alle kosten moet vergoeden die de cliënt met beperkingen vanwege reguliere wet- en regelgeving maakt. Vergelijkbaar met de voorziening in natura wil zeggen dat de cliënt met beperkingen met het pgb een voorziening moet kunnen kopen die vergelijkbaar is met de goedkoopst compenserende voorziening in natura. Als de cliënt een duurdere voorziening aan wil schaffen, dan komen de meerkosten voor eigen rekening.

Het college kan een pgb weigeren als een eerder besluit van de bewuste cliënt is ingetrokken, omdat de cliënt onjuiste of onvolledige informatie had verstrekt, niet aan de voorwaarden voldeed of de voorziening voor een ander doel had gebruikt. Daarnaast kan het college een pgb weigeren voor zover de kosten hiervan hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura (artikel 2.3.6, vijfde lid, aanhef en onder a, van de wet).

Artikel 8 Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en pgb's

De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. De bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen en deze mogen kostendekkend zijn, tenzij er sprake is van een algemene voorziening met een duurzame hulpverleningsrelatie. Een algemene voorziening met een duurzame hulpverleningsrelatie valt automatisch onder het abonnementstarief.

Alle cliënten die gebruik maken van één of meer maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van degenen die gebruik maken van beschermd wonen zorg in natura of maatschappelijke opvang betalen, ongeacht inkomen en vermogen, met ingang van 1 januari 2020 een maximale periodebijdrage van € 19,00 per maand (prijspeil van 2020).

Conform het nieuw toegevoegde onderdeel in het vierde lid van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, geldt de maximale periodebijdrage niet voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens. Voor die groep is de eigen bijdrage op nihil vastgesteld. Niet-AOW-gerechtigde gehuwden (één van beiden is of beiden zijn niet AOW-gerechtigd) betalen dus geen eigen bijdrage. Daarnaast kan er conform artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen eigen bijdrage worden opgelegd als het gaat om:

- de verstrekking van een rolstoel;
- een verstrekking aan een minderjarige, behalve als het een woningaanpassing betreft;
- een cliënt die zelf, dan wel diens partner, al een eigen bijdrage op grond van de Wlz of in verband met beschermd wonen verschuldigd is;

- personen die volgens het college onvoldoende betalingscapaciteit hebben;
- potentiële zorgmijders of personen bij wie anderszins doorkruising van de integrale dienstverlening of persoonsgerichte aanpak wordt gevreesd.

Daarnaast geldt er een minimabeleid dat in lijn is met het participatiebeleid in de gemeente. Artikel 1.1.2 van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 geeft nadere uitleg over meerpersoonshuishoudens.

De hoogte van de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening wordt door het CAK vastgesteld. Het CAK ziet toe op het niet overschrijden van de kostprijs, bedoeld in artikel 2.1.4, derde lid, van de wet bij het vaststellen van de bijdrage. Het is in een enkel geval mogelijk dat de kostprijs van de maatwerkvoorziening lager is dan de periodebijdrage.

De wet verplicht tot het vaststellen van de kostprijs van een maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4, derde lid, tweede zin, van de wet). Dat kan op drie manieren en deze zijn vastgelegd in sub a van het vijfde lid (door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder).

In het achtste lid wordt de eigen bijdrage voor het gebruik van het collectief vervoer genoemd. Deze voorziening valt weliswaar onder de maatwerkvoorzieningen van de gemeente, maar kent een afwijkende eigen bijdrage. Voor een regulier rit betaalt de cliënt €0,98 voor het basistarief en €0,17 per reiskilometer. Voor een prioritaire rit geldt €1,60 als basistarief en €0,30 per reiskilometer. De hiervoor genoemde bedragen voor reguliere ritten dan wel prioritaire ritten zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2020 en kunnen ieder opvolgend jaar worden gewijzigd aan de hand ontwikkelingen ten aanzien van de gehanteerde prijsindex, vervoerstarieven en reizigersvolume.

Artikel 9 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Deze eisen worden bijvoorbeeld meegenomen in de contracten en afspraken met aanbieders. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeente om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning. Omdat de voorziening op maat is van de cliënt, is de afstemming met andere vormen van zorg, bijvoorbeeld zorg vanuit de Zorgverzekeringswet, belangrijk. Het in het derde lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet. De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van dit onderzoek.

Artikel 10 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet direct melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

Artikel 11 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten

onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het tweede, derde en vijfde lid bevatten grotendeels een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikelen 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1 van de wet). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Op grond van het derde lid, onderdeel d, kan het college een beslissing als bedoeld in de artikelen 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat de cliënt langer dan een 8 weken verblijft in een instelling als bedoeld in de Wlz of de Zvw. Deze bepaling is toegevoegd naar analogie van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling langdurige zorg op basis waarvan het zorgkantoor de verleningsbeschikking kan wijzigen of intrekken, indien de verzekerde langer dan twee maanden verblijft in een instelling als bedoeld in de wet of de Zvw.

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het derde lid, onder f (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

Artikel 11a Opschorting betaling uit het pgb

Met deze regeling wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, in combinatie met artikel 2, vierde lid, aanhef en onder e, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, en wordt beoogd misbruik en oneigenlijk gebruik van pgb's te bestrijden.

In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering (op grond van artikel 2, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015) of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit (op grond van artikel 2.3.10 van de wet). Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningbeschikking.

Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek enkel doen als een ernstig vermoeden is gerezen dat:

- 1) de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,
- 2) de cliënt niet voldoet aan de aan het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden, of
- 3) de cliënt het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de cliënt niet langer voldoende in staat is op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en – met inachtneming van de daarvoor geldende regels – de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming ten aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting. Verder kan er voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wlz.

Op grond van het tweede lid kan het college de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een gehele of gedeeltelijke opschorting van betalingen uit het pgb voor de duur van de opname als sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 15, derde lid, onder d. Deze bepaling is toegevoegd omdat het voor kan komen dat een cliënt tijdelijk geen gebruik van een maatwerkvoorziening of pgb kan maken door (tijdelijke) opname in een instelling. In dat geval kan het praktischer zijn de maatwerkvoorziening of het pgb tijdelijk op te schorten. Het college stelt de pgb-houder schriftelijk op de hoogte van dit verzoek. Zie artikel 6:3 van de Awb: voorbereiding op eventueel intrekken of herzien.

Artikel 12 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente. De raad legt hiermee de vaststelling van een nadere regeling in handen van het college.

Artikel 13 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling betreft een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. En als dat mogelijk is, in welke gevallen en in welke mate ((Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 140). De tegemoetkoming kan op aanvraag worden verstrekt. De beslissing op een dergelijke aanvraag is een beschikking en meer in het bijzonder een subsidiebeschikking. De bepalingen in de Awb, onder andere over bezwaar en beroep en subsidies zijn hierop van toepassing.

Artikel 14 Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

Om te garanderen dat de kwaliteit van voorzieningen niet onder druk komt te staan doordat alleen wordt gekeken naar de prijs van de voorziening, geeft de wet aan dat nadere regels moeten worden gesteld ten aanzien van de verhouding prijs-kwaliteit. Deze verplichting uit de wet wordt in dit artikel vormgegeven.

Artikel 15 Klachtenregeling

Het eerste regelt het gemeentelijke klachtrecht in het kader van de wet. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van bestuursorganen en personen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

Artikel 16 Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is. Het gaat dus uitdrukkelijk om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder.

Artikel 17 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet. Met het derde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 18 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen kan het college ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen in deze verordening, en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Zo nodig wordt hierbij advies ingewonnen.